

vrouwje in de Grashoek en Petra Sonius zag een mannetje in haar tuin aan de Tolhoren. De Zanglijster laat zich maar heel weinig in tuinen zien. Vorig jaar werd er zelfs niet één gemeld. Nu kwam er een waarneming (met foto!) van Margeet Dekker uit het Vinkeveld. Zoals gebruikelijk kon Hein Verkade weer een Zilvermeeuw in zijn daktuin noteren. Ook de Holenduif kent jaarlijks maar één tuin waar hij zich vertoont, namelijk bij Jan Veeffkind in het Breloftpark. Putters zijn ook nogal een kennig, want na de verhuizing van Piet Broekhof, is Jan Hendriks nu de enige tuinvogelaar die Putters noteerde.

Vogelrijke tuinen

De vogelrijkste tuinen liggen vaak bij grotere groengebieden zoals de Groene Long van Duinpark, de Algemene Begraafplaats en het landgoed Offem. Dit jaar waren er maar acht tuinen waar tien of meer soorten werden genoteerd. De meeste soorten waren aanwezig in een tuin aan de Nieuwe Offemweg (15 soorten, 70 ex.) en in een tuin in het Breloftpark (15 soorten, 31 ex.). Dat een kleine, beschutte tuin waar gevoerd wordt, veel vogels kan trekken, blijkt uit een tuin in Boerenburg (12 soorten, 42 ex.), een tuin in de Grashoek (9 soorten, 28 ex.) en in Duinpark (15 soorten, 35 ex.). Aan de andere kant waren er acht tuinen waar maar vijf soorten of minder werden genoteerd.

Bij de tuinen buiten Noordwijk vielen de twee tuinen in het Langeveld op. In de tuin bij het Kapellebos verschenen 2 Glanskoppen en 2 Boomklevers, soorten die we in de dorpen zelden zien. De zeer grote tuin bij Sancta Maria was goed voor soorten als Blauwe Reiger, Waterhoen, Wilde Eend en Staartmees (totaal 19 soorten, 97 ex.). Bijzonder vogelrijk was ook een tuin aan de

Schippervaarweg in Noordwijkerhout (14 soorten, waaronder een Sperwer, 56 ex.).

Deelname aan de telling

Ondanks stukjes in de plaatselijke kranten en een oproep op de website van onze vereniging, hebben maar 36 mensen (waaronder 31 leden) hun telling aan mij doorgegeven. Dat er in veel meer tuinen, ook van onze eigen leden, is geteld, blijkt uit de gegevens die via de website van VBN opvraagbaar zijn. Daar kan namelijk per postcodegebied de Top-10 opgevraagd worden. Het aantal tuinen waar geteld is, wordt daarbij helaas niet genoemd. Maar gelet op de genoemde aantallen bij soorten die meestal met één of twee exemplaren per tuin aanwezig zijn (Merel, Heggenmus, Roodborst), moet het om zo'n 100 Noordwijkse tuinen gaan. Tellen we de aantallen van de postcodegebieden 2201, 2202 en 2203 bij elkaar op, dan bestaat de Top-5 uit: Huismus (336), Koolmees (206), Kauw (200), Merel (158), Turkse Tortel (156). Bij 'onze' Top-5 gaat het om dezelfde soorten, maar in veel lagere aantallen: Huismus (112), Koolmees (70), Turkse Tortel (69), Kauw (68) en Merel (60).

De telling in 2015 was de vijfde waarbij gevraagd werd mee te werken aan een plaatselijk overzicht. Na een bemoedigende stijging in de eerste jaren is de groei er nu uit. Onder de inzenders zit een aantal trouwe deelnemers uit de eigen vereniging. Sommige deelnemers van buiten de vereniging stuurde de telling wel naar mij, maar niet naar Vogelbescherming, gelet op meldingen van soorten als 'kraai', 'duif' en 'mus'. Op het telformulier van VBN moet je namelijk een plaatje aanklikken, waardoor je altijd een goede vogelnaam invult. Gelet op de geringe respons uit eigen vereniging, kan men zich afvragen of het zinvol is nog langer een plaatselijk overzicht samen te stellen.

Een aangespoelde Papegaaiduiker op het Noordwijkse strand en een reddingspoging

Wim Kuijper & Petra Sonius

Sinds 1977 lopen elke week een paar mensen op het stukje strand ten noorden van de uitwatering van Katwijk om te onderzoeken welke zeedieren en wieren er zijn aangespoeld. Dit onderzoek heet "Strandwacht Katwijk – Noordwijk". Dit traject is daardoor het best onderzochte stukje strand ter wereld!

Op zondag 11 januari 2015 waren wij (Marijke Kooijman, Petra Sonius en Wim Kuijper) aan de beurt. Het stormde en af en toe regende het. Plotseling zagen we, enkele meters boven de hoogwaterlijn, dat er iets bewoog in een zandheuveltje. Vlakbij gekomen bleek het een Papegaaiduiker (*Fratercula arctica*) te zijn, die stil in de zandstorm zat en het begin vormde van een nieuw duintje. Het dier was doorweekt, zat onder het zand en kon gemakkelijk opgepakt worden. Er werd besloten hem mee naar huis te nemen om te kijken hoe zijn toestand was,

De Papegaaiduiker op het strand foto: Wim Kuijper

*Na het schoonspelen wordt de vogel geföhnd
foto: Petra Sonius*

omdat het dier op het strand geen overlevingskansen had. De plaats waar we de vogel aantroffen, lag ongeveer anderhalve kilometer ten noorden van de uitwatering van Katwijk.

Een half uur later was de situatie heel anders. De Papegaaiduiker – ondertussen met de naam Puffin – werd niet meer gezandstraald, maar zat nu in een rustige huiskamer, omdat op dat moment de vogel niet naar de zeevogelopvang gebracht kon worden. Bij de eerste controle kon, behalve dat de poten weinig kracht hadden, niets bijzonders opgemerkt worden. Er was geen stookolie aanwezig. Door de goede

opvang van Rogier van Vugt werd onder de kraan al het zand er voorzichtig met lauw-warm water afgespoeld; daarna werd de föhn van de burens geleend en het dier voorzichtig met warme lucht gedroogd. Zienderogen knapte Puffin op, keek rond en bewoog met poten en vleugels. In de loop van de avond ging er zelfs wat zalm en water naar binnen, de rest van de tijd verbleef het dier in een doos met een handdoek erin en eroverheen, vlakbij de verwarming om warm te blijven.

Het was een prachtig diertje. In de winter is de snavel wat kleiner en niet zo rood gekleurd als in het broedseizoen. Daardoor was de koptekening niet zo opvallend bont als op veel foto's. Na wat overleg werd besloten Puffin de volgende dag naar het vogelhospitaal in Haarlem te brengen.

Bij het zeevogelhospitaal werd het dier enthousiast ontvangen, gewogen, getemperatuurde, en besnoven. Hierdoor concludeerde men dat er waarschijnlijk bloed in de ontlasting zat, dus dat we er rekening mee moesten houden dat er een redelijke kans aanwezig zou zijn dat het dier het uiteindelijk niet zou redden. Helaas is de voorspelling uitgekomen; de volgende dag kregen we een telefoontje dat de Papegaaiduiker overleden was. De doodsoorzaak was waarschijnlijk een inwendige bloeding, mogelijk veroorzaakt door een klap op het water tijdens de zuidwester storm. Bij de zeevogelopvang vertelden ze ook dat ze vermoedden dat deze Papegaaiduiker afkomstig was van de Kanaal eilanden.

Jammer. We hadden ons al verheugd op het vrijlaten vanaf de pier van IJmuiden

N.B. Papegaaiduikers broeden in kolonies in kustgebieden. De grootste kolonies liggen o.a. op IJland en rond de Britse eilanden. De zuidelijkste kolonies liggen in Bretagne. In de Noordzee zijn ze in de winter vooral in het noordelijke, diepe deel te vinden. Langs de kust krijgen we in Noordwijk zelden een Papegaaiduiker te zien. Het aantal waarnemingen van langs vliegende Papegaaiduikers is nog kleiner dan het aantal vondsten. Tijdens de duizenden uren zeetrekten in de loop der jaren, is deze soort maar zestien keer gezien. Op het stukje kust van Noordwijk en Katwijk is dit de 29^e vondst (van Dijk, J., P. Spierenburg & H. van Stijn 2011, www.waarneming.nl).

Literatuur

van Dijk, J., P. Spierenburg & H. van Stijn 2011. *Tussen tulpen en de zee. Vogels van de Duin- en Bollenstreek*. Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, Noordwijk. 368 blz.

Bijkomen van alle behandelingen foto: Petra Sonius